

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

714
19.12.12
201102944-042

Deres ref.
201102944-/HKR

Vår ref.
201108631-PO/TJU

Dato
17.1.2012

Høring - Endringer i statsborgerloven og statsborgerforskriften - Adgang til å innhente opplysninger fra andre offentlige organer

Vi viser til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets brev 25. november 2011 med vedlegg.

Justisdepartementet har følgende til merknader:

Etter utkastet til statsborgerloven § 29 annet ledd kan myndighetene etter statsborgerloven innhente visse opplysninger fra andre myndigheter direkte med hjemmel i lovbestemmelsen. Samtidig gis det i tredje ledd hjemmel for å gi nærmere forskrifter. Utkastet til forskrift er lagt opp slik at opplysningsplikten er vesentlig snevrere enn det som, iallfall formelt, følger direkte av loven. Etter vårt skjønn kan det vurderes om § 29 annet ledd bør utformes som en ren fullmakt til å gi forskrift innenfor visse rammer, for eksempel slik:

«Politiet, ligningsmyndighetene, arbeids- og velferdsforvaltningen og Statens lånekasse for utdanning har, i samsvar med bestemmelser gitt av Kongen, opplysningsplikt så langt det er nødvendig for å behandle saker etter loven her. Bestemmelsene kan regulere hvilke organer som kan be om opplysninger i ulike sakstyper, hvem det kan innhentes opplysninger om og hvilke opplysninger som kan innhentes.»

Når det gjelder innholdet i forskriften, vil vi i det følgende peke på enkelte utfordringer med å innføre en plikt for politiet til å gi opplysninger om mistanke:

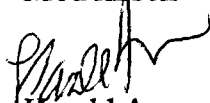
I straffeprosessloven finnes det ikke noen definisjon av begrepet «mistenkte», og heller ikke lovens forarbeider eller rettspraksis gir noe særlig veiledning. Man står således nokså fritt til å trekke grensen ut fra reelle hensyn, jf. juridisk teori. Politiet vil i disse tilfellene kunne ha utfordringer med å avgjøre om vedkommende skal anses som mistenkt eller ikke. Det vil således også kunne oppstå forskjellsbehandling. Til sammenligning er det klarere regler og notoritet når en mistenkt får stilling som siktet, jf. straffeprosessloven § 82.

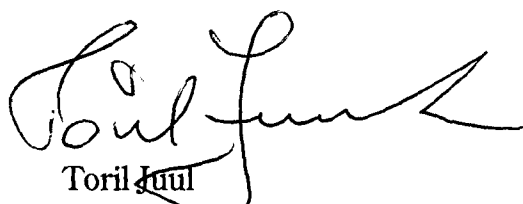
Videre vil vi påpeke at politiet i enkelte tilfeller trolig ikke ønsker å utlevere opplysninger om at en person er mistenkt med den begrunnelse at vedkommende kan få kjennskap om politiets mistanke ved innsyn i saken om statsborgerskap. Et eksempel kan være når politiet driver skjult etterforskning ved bruk av kommunikasjonskontroll. I disse tilfellene vil ikke den mistenkte få underretning, og vedkommende vil heller ikke få stilling som siktet, jf. straffeprosessloven § 82 tredje ledd. At det oppstilles en opplysningsplikt i disse tilfellene, er blant annet derfor ikke akseptabelt. Bestemmelsen må derfor utformes slik at politiet har en rett til å gi opplysninger om mistanke. Sistnevnte vil imidlertid uansett også følge av den nye politiregisterloven med tilhørende forskrift.

Endelig vil vi påpeke at utlevering av opplysninger fra politiet ifølge EMDs praksis anses som inngrep i henhold til EMK artikkel 8. Utlevering av slike opplysninger må derfor fremstå som nødvendig for formålet. BLD bør derfor knytte utleveringsadgangen til mistanke om de lovbrudd som vil ha en reell betydning for søknaden om statsborgerskap.

Justisdepartementet deltar gjerne i et møte med BLD for å diskutere disse spørsmålene nærmere. Det kan tas kontakt med Justisdepartementets politiavdeling om dette.

Med hilsen

Harald Aass
fagdirektør

Toril Juul
seniorrådgiver